

LARS FORSELL:

"Man saknar honom, helt enkelt"

Utdrag ur en intervju, Stockholm 2001-07-31

Hur träffades ni?

Det var på något party, det var några som gifte sig. Där uppträdde det en person som jag betraktade som en ren snobb. Oerhört välklädd, hade skägg, var lite lönnfet. Jag tyckte han trängde sig på och började prata om att möjligt konstigt. Så hade han gitarr på vilken han exekverade nånting som jag hörde otaliga gånger senare, nämligen "Cool Water": *All day I face the barren waste, without the taste of water, cool water...*, den var han världsmästare på att sjunga. Den sjöng han jämt, så fort han fick en gitarr i handen.

Från början tyckte jag han var en typisk innekille. Han hade lite pengar, jag vet inte hur lite. Jag tror till och med han hade ganska mycket pengar. Beppe var helt enkelt en sån där innesosse som gick på Riche och drack dry martini och sånt där. Som hade varit i Amerika på egen bekostnad ett helt år. Det var inte alls underligt att vi betraktade honom med största misstänksamhet från början.

Sen uppstod den här kretsen, men det var ganska sent. Jag träffade nog Pär Rådström 53, 54. Då uppstod en mycket intim vänskap mellan oss och så småningom dök också Beppe upp i det här gänget. Och Olle Adolphson, Sven-Bertil Taube...

På Teatergrillen var vi praktiskt taget varenda dag och satt i hörnet närmast köksdörren – där hade Bengt Eklund, en skådis, sitt bord där han satt och drack öl. Där samlades vi nästan varje dag. Sen var vi mycket hemma hos Beppe, och det berodde naturligtvis på att han hade lite tillgångar, så han hade whisky.

Han hade lyckats bjuda hem Povel Ramel en kväll till vårt gäng. Det första han gjorde var att hyra ett piano! Vi gamla polare tyckte det var löjligt. Men det gjorde han utan skam. Povel skulle komma. Han skulle spela piano för oss. Det gjorde han inte. Fan heller, han rörde inte vid pianot! Trots att Beppe hade betalat stora pengar.

"Okända djur" var vår signaturmelodi. Och alla den sortens skämt som sedemera blev så säreget beppeska, de hade vi ju hört, han strödde dem omkring sig. Senare, när han kom till radio och TV hade han

Beppe och författaren Lars Forsell är årsbarn och tillhörde under 1950-talet samma gäng. De umgicks intensivt, hemma hos varandra och på krogar som Östermalmskällaren, Teatergrillen och Den Gyldene Freden. De skrev visor till de litterära kabaréerna och intervjuade, kommenterade och porträtterade varandra i tidningar, tidskrifter, radio och TV. Inte konstigt alltså att de ofta kopplades samman, med och mot sin vilja. De höll sporadisk kontakt fram till Bepptes död 1986

övat upp det här sättet att berätta. Han var en vansinnigt rolig berättare, man kikkade av skratt, en oerhört rolig berättare.

Ni seglade med Beppe ibland?

Han hade ärvt en prishat från 1906, en jättelik segelbåt. 15 meter lång eller något sänt. Han var en så fantastiskt bra seglare!

En gång skulle vi segla till Runmarö och seglade in i Södersunda. Då kom det ner en gubbe, hojtande och skrikande. Vi undrade vad vi gjort. Någon hoppade i land och frågade om vi gjort något fel. "Nej", sa mannen, "det var bara den vackraste landning jag nånsin har sett!" Han var så bra på att segla!

När det var småbåtssegling utanför Dalarö kom Beppe, iklädd en gammal morgonrock, cigaretter och en seglarmössa, satte sig i en sån där båt och kom fyra. Han var fenomenal, han var född i båten.

Annars levde Stockholms litterära 50-tal på krogen?

Ja, vi bodde tre trappor upp över gården utan varmvatten. Att sitta där dygnat runt och jobba var nästan hopplöst. Det var inte alls konstigt att vi gick ut. Det var så väldigt mycket billigare. Man kunde klara sig på 20 kronor, man kunde få de 15 centilitrarna och en rätt. Jämfört med i dag var det mycket, mycket billigare. Det tog lång tid innan vi hade råd att gå på Operakällaren eller Freden, det var för dyrt för oss. Det blev Östermalmskällaren och sådana andra klassens krogar.

50-talets poeter och författare tycks besatta av sin egen betydelse som just "femtiotalister"?

För det första var vi så oerhört mycket yngre än fyrtiotalisterna. Erik Lindegren var ju över 30 år när han skrev "Mannen utan väg". Vi bildade sällskap för inbördes beundran. Det fanns folk som talade illa om att vi skrev visor, det var inte särskilt populärt. När jag, 19-20 år gammal, skrev en essä om Evert Taube väckte den ont blod på många håll och blev väldigt uppmärksam, därför att jag var så jävla ung. Det är när man väcker gehör hos de unga som man blir intressant.

Boris Vian var en inspiratör?

Han spelade en mycket stor roll, inte minst för mig personligen. Ett slags exempel: Man kunde faktiskt förena en exklusiv produktion med en populär produktion.

Där var Evert Taube också ett föredöme?

Ja, i högsta grad.

Lulu Ziegler kom till Stockholm och charmade er?

Hon hade en väldig utstrålning. Om hon charmade oss vete fan, men vi var roade av att få vara med. Hon drog mycket folk och hade en betalande publik som var stor. Hon hade varit i Sverige ganska mycket under kriget, hon var judinna, så hon hade skaffat sig en beundrarkrets. Och hon var väldigt bra för Hamburger Börs för hon drog dit människor som kunde betala.

Hon var en Zarah Leander med andra förtecken?

Ja, det kan man säga. Det var mycket krut i henne och hon betalade väldigt dåligt, så jag vet inte om hon var så väldigt populär...

När Beppe intervjuar dig i Stockholms-Tidningen 1959 säger du att "nu ska jag bli svår".

Jag kom också in i en personlig kris. Det var så oerhört ansträngande, det här utelivet. Jag höll på att bli totalalkoholiserad.

Det var ett hot över hela gänget, att vi drack för mycket. Det blev ju så, jag hade väldiga besvär med alkohol. Och Beppe hade det på sitt sätt, fast jag såg honom nästan aldrig full.

Beppe fortsatte att förena det exklusiva med det populära?

Ja, i högsta grad. Han gav ju ut diktsamlingar hela tiden. Han är sällan med numera i antologier, men det tycker jag är lite orättvist. Jag tycker nog han var en väldigt fin poet. Han var ingen stor poet men som en "minor poet" var han väldigt fin. Jag tror han kommer igen. Och jag tycker jag hört viskningar om det. Han hade nog oturen att bli så mycket kändis att folk inte tog hans böcker på allvar. Att sitta i en stor nattluva med en massa dockor omkring sig och bli hela Sveriges barna-far, och samtigt ge ut allvarligt menade dikter, det är väldigt svårt.

Rågängen är nog klar för min publik, det är ingen som bråkar om att jag gjort visor när jag ger ut en ny diktsamling. På det sättet lyckades jag nog bättre än Beppe.

Han är en av den handfull vänner som jag haft som jag faktiskt tänker på. Vi talar om honom ibland, Kerstin och jag. Man saknar honom, helt enkelt. De här småaktiga och konstiga dragen som han hade, de störde inte på något sätt helhetsintrycket.

Det är så att man nästan får tårar i ögonen när man ser honom på TV. Jag tyckte oerhört bra om honom, han var så otroligt underhållande.

Någon har sagt att när man blir äldre kommer man ganska väl ihåg dem som man har talat allvarliga ting med, men bäst kommer man ihåg dem man skrattat tillsammans med. Detta gäng innehöll tre fullkomligt fantastiskt roliga personer: Pär Rådström, Stig Claesson och Beppe Wolgers. De var fruktansvärt roliga. Jag minns detta dystra 50-tal bara som ett enda vansinnigt skratt. Jag är väldigt bra på att skratta, och jag skrattade så jag grät. ❖